

Årlig statusredegørelse 2016

Indledning

Den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016-2020 blev offentliggjort i maj 2016. Dermed fik Danmark den femte fællesoffentlige digitaliseringsstrategi. Forud ligger næsten 15 år med fælles fokus på digitalisering i det offentlige, hvor staten, regionerne og kommunerne blev enige om at øge digitaliseringen og styrke samarbejdet på tværs. Det gode samarbejde har gjort det muligt at hæve ambitionerne for den offentlige digitalisering. Det har skabt grundlaget for, at Danmark i dag ligger internationalt i front, når det gælder digitaliseringen af den offentlige sektor. Og udviklingen er gået stærkt. I 2001 blev det muligt for borgerne at sende e-mail til det offentlige. I 2016 blev der sendt over 100 mio. meddelelser med Digital Post til borgere og virksomheder.

Med den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016-2020 blev regeringen, KL og Danske Regioner enige om i fællesskab at hæve baren og udbrede fokus for strategiarbejdet til også at omfatte nye områder, herunder forsyningsområdet samt informationssikkerhed.

Det er nødvendigt, fordi teknologien og såvel borgernes som virksomhedernes forventninger til offentlig service udvikler sig meget hurtigt. Mere end nogensinde før er der brug for, at den offentlige digitale service løbende forbedres, så borgerne og virksomhederne oplever en sammenhængende og effektiv offentlig sektor, der leverer service af høj kvalitet. Den digitale udvikling er hastig og svær at forudsige, og vi ved endnu ikke, hvad udviklingen kan og vil medføre i forhold til offentlige digitale services og løsninger. Men vi er nødt til at være forberedte og tage de nye skridt, der kan bidrage til at forberede os på fremtidens digitale samfund – og dermed gøre os i stand til at gribe de muligheder, som den digitale udvikling fører med sig.

Derfor rummer digitaliseringsstrategien en række ambitiøse initiativer, som støber fundamentet for fremtidens digitale Danmark. Det drejer sig bl.a. om udvikling af nye og fremtidssikrede versioner af Digital Post og NemID, bedre datadeling mellem offentlige myndigheder og vækstinitiativer, som skaber nye arbejdspladser.

Denne årlige statusredegørelse for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016-2020 er den første og vil blive fulgt op hvert år frem til 2020. Med de årlige statusredegørelser ønsker vi at give et indblik i fremdriften på digitaliseringsstrategiens initiativer, sådan at interesserede kan følge med i strategiens resultater.

Formand for porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi
Lars Frelle-Petersen, direktør, Digitaliseringsstyrelsen
Ralf Klitgaard Jensen, afdelingschef, KL
Tommy Kjølsgaard, vicedirektør, Danske Regioner

Den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi er kommet godt fra start

Med den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016-2020 er der sat en klar og forpligtende retning for de kommende års arbejde med at fortsætte digitaliseringen af den offentlige sektor på tværs af staten, regionerne og kommunerne. Strategien igangsætter en bred vifte af initiativer, som skal skabe mere brugervenlige digitale løsninger, en mere sammenhængende og effektiv offentlig service af høj kvalitet samt vækst og private arbejdspladser. Samtidig skal den fællesoffentlige digitale infrastruktur fremtidssikres, og forbedret cyber- og informationssikkerhed skal forebygge den stigende risiko for hackerangreb.

I 2016 er størstedelen af strategiens 33 initiativer blevet sat i gang. Der er blevet etableret styre- og arbejdsgrupper, som har igangsat en række analyser, der skal pege på de konkrete indsatser, som initiativerne efterfølgende skal sikre implementeringen af. Den teknologiske udvikling går hurtigere end nogensinde før, og analyserne skal derfor gøre myndighederne klogere på, hvordan de digitale og teknologiske muligheder kan anvendes bedst muligt. Mange af analyserne vil ligge klar i løbet af 2017, hvorefter udviklingen og implementeringen af bl.a. nye digitale løsninger og værktøjer kan gennemføres.

Allerede nu begynder de første resultater af strategien dog at vise sig. I februar 2017 blev udkastet til ny hvidbog om arkitektur for digitalisering offentliggjort til kommentering. Med hvidbogen skabes der en fællesoffentlig plan for, hvordan it-systemerne på tværs af staten, regionerne og kommunerne sikkert og effektivt skal kunne udveksle data og indgå i sammenhængende processer. Hvidbogen skal sætte de overordnede rammer for udviklingen af en digitalt sammenhængende offentlig sektor, som understøtter tværgående processer og gør det nemmere at dele data på tværs af myndigheder samt mellem den offentlige og den private sektor.

Også arbejdet med at udvikle de nye generationer af NemID, NemLog-in og Digital Post skrider frem. I 2016 er der bl.a. gennemført analyser, høringer og markedsdialog, som indgår i forberedelsen af udbudsmaterialet for de enkelte løsninger. I 2017 risikovurderes de enkelte projekter af It-projektrådet, hvorefter udbudsmaterialet bliver udsendt.

Endelig er der også gennemført en række informationskampagner, som har haft til formål at oplyse borgere og virksomheder om brugen af cookies på hjemmesider, og om hvordan danskerne bedre kan beskytte deres data på nettet. Der er også blevet udarbejdet nye pædagogiske materialer til personalet i dagtilbud, som skal bidrage til, at børn får udviklet en kritisk og reflekteret tilgang til de digitale redskaber som led i deres digitale dannelse.

Med andre ord er den fællesoffentlige strategi kommet godt fra start. På de kommende sider kan der læses mere om arbejdet under hvert enkelt af strategiens 33 initiativer.

Mere sammenhængende digitale brugerrejser (initiativ 1.1)

Initiativet skal resultere i, at borgere og virksomheder oplever en mere brugervenlig og koordineret service, når deres ærinde går på tværs af digitale løsninger og myndigheder. Indsatsen på udvalgte brugerrejser, fx ved skilsmisse eller opstart af virksomhed, skal sikre nemmere og mere overskuelige forløb.

Kortlægningen af brugerrejserne, som de ser ud i dag, og identifikation af problemområder for brugerne, er igangsat i 2016 med undtagelse af analysen af skilsmisse, som forventes sat i gang i første kvartal 2017. Senest i fjerde kvartal 2017 foreligger beskrivelser af mulige forbedringstiltag for hver brugerrejse. Konkrete optimeringstiltag, governance, finansiering mv., der skal sikre den videre implementering og opfølgning, skal herefter besluttes. De ansvarlige myndigheder gennemfører tiltagene efter en tidsplan, der afhænger af de enkelte tiltags indhold og omfang samt tager hensyn til driften af eksisterende systemer og projekter.

Bedre digital kommunikation (initiativ 1.2)

Initiativet har til formål at forbedre brugernes oplevelse af de offentlige digitale løsninger. Det er aftalt mellem strategiens parter, at initiativets arbejde skal munde ud i en række fællesoffentlige aftalte krav til digitale løsninger, herunder en fælles manual for borger.dk og Virk, samt at der løbende skal indsamles viden om brugernes anvendelse af de digitale løsninger.

Der er planlagt tre hovedaktiviteter for 2017. For det første en referencearkitektur for selvbetjening, der forventes færdig ultimo 2017. Arbejdet med et set-up for indsamling af viden om brugernes adfærd forventes ligeledes at være færdigt ultimo 2017. Endeligt forventes arbejdet med de nye fælles krav igangsat senest medio 2017.

Overblik over egne sager og ydelser (initiativ 1.3)

Borgere og virksomheder skal tilbydes indblik i relevant viden om dem, som det offentlige ligger inde med. Informationen skal præsenteres i en kontekst, der er målrettet og tilpasset den enkelte bruger. Myndighederne vil i stigende grad aktivt informere borgere og virksomheder om vigtige hændelser fx vedrørende behandlingen af deres sager. Dermed kan brugerne bedre reagere rettidigt på vigtig information.

Arbejdsgruppen har i efteråret 2016 drøftet udarbejdelsen af en referencearkitektur, så myndighederne lettere kan udstille relevante data om borgernes og virksomhedernes sager og ydelser fra det offentlige, samt udarbejdet opgavebeskrivelser.

I 2017 gennemføres hhv. en behovsanalyse samt en analyse vedrørende udvikling af referencearkitektur, ligesom planlægning af initiativets anden store aktivitet om pilotprojekter for visning af data skal sættes i gang. Gennemførelse af pilotprojekterne er særligt kritiske, da de afhænger af, at myndighederne tager ejerskab til at efterprøve referencearkitekturen samt arbejde med at vise udvalgte data på bl.a. VIRK og borger.dk.

Bedre support til borgere og virksomheder (initiativ 1.4)

En samling af op til syv eksisterende supporttilbud til infrastrukturkomponenter og portaler skal sikre borgere og virksomheder en bedre supportoplevelse, når de støder på problemer med fx NemID, Digital Post eller borger.dk. I slutningen af 2016 blev der igangsat et analysearbejde, som danner grundlag for beslutning om den fremtidige tilrettelæggelse af supporttilbuddet.

Analysefasen forventes afsluttet medio 2017, hvorefter projektet overgår til anskaffelsesfasen. Anskaffelsesfasen vil bl.a. være afhængig af beslutning om organisering og anskaffelse af et samlet supporttilbud. I løbet af 2017 vil der også være fokus på at levere indspil til relevante udbudsprojekters udbudsmateriale for at sikre forudsætningerne for, at det fremadrettede supporttilbud mest hensigtsmæssigt kan håndtere slutbrugersupport til borgere og virksomheder.

Alle meddelelser fra det offentlige er digitale (initiativ 1.5)

Virksomheder og digitaltparate borgere skal modtage al deres post fra det offentlige digitalt. Undtaget er forsendelser, der kun kan håndteres fysisk, fx prøveglas og sundhedskort. Udvekslingen af digitale meddelelser mellem myndigheder skal ske ved effektiv anvendelse af digitale kanaler såsom sikker mail og Digital Post, blandt andet i kraft af opmærkning af meddelelser med metadata.

Initiativet er delt i to spor, hvor det ene indeholder analyser af den resterende papirpost og myndighedernes kanalvalg i deres indbyrdes dialog. Dette spor er endnu ikke påbegyndt. Det andet spor omhandler analyse og pilot vedrørende dataopmærkning i Digital Post og blev igangsat i sommeren 2016.

I 2016 blev der afholdt tre workshops med pilotdeltagerne. Der er identificeret ti pilotprojekter, som forventes at gå i luften i 1. halvår 2017. Det drejer sig fx om opmærkning af straffeattester med rekvirent og andre oplysninger, som ventes at kunne skabe gevinster hos såvel større virksomheder som andre myndigheder, idet fordelingen af meddelelser vil kunne ske hurtigere og mere automatisk.

Parallelt med pilotmyndighedernes arbejde i 2016 har der været gennemført en dataindsamling hos ikke-pilotmyndigheder med henblik på at afdække deres nuværende brug af opmærkning. De vigtigste aktiviteter i 2017 er, at pilotprojekterne lægges i produktion, at der identificeres nye pilotprojekter, og at erfaringer med dataopmærkning udrulles.

Klare juridiske rammer for effektiv digital forvaltning (initiativ 2.1)

For at håndtere tværgående juridiske udfordringer ved øget digital forvaltning og brug af data nedsættes et stående juridisk udvalg, som skal tilpasse lovgivningen til den digitale tidsalder. Udvalget skal indsamle, screene og prioritere tværgående juridiske udfordringer, som myndighederne identificerer og udarbejde løsninger til, hvordan udfordringerne kan håndteres.

Det juridiske udvalg blev nedsat i 2. halvår 2016. Udvalget har gennemført første runde for indmeldelse af tværgående juridiske udfordringer til behandling i udvalget, og har foretaget screening og foreløbig prioritering af indmeldte udfordringer. Udvalget har desuden gennemført en indledende analyse af

problemstillinger relateret til partshøring samt identificeret en række forslag til løsningsmuligheder. Endvidere er der foretaget indledningsvise afdækninger af problemstillinger relateret til afgørelsesbegrebet. Derudover er der skitseret løsningsmodeller vedr. en central hjemmel om digital kommunikation.

I 1. halvår 2017 arbejdes der videre med de indledende analyser med henblik på, at udvalget senest ved udgangen af juni 2017 har godkendt endelige løsningsforslag om partshøring og afgørelsesbegrebet. I 2. halvår 2017 forventes det, at der udarbejdes analyse og løsningsforslag for vejledningspligten og officialmaksimen. Sideløbende arbejdes der videre med de løbende indmeldte juridiske udfordringer.

Videre med gode grunddata (initiativ 2.2)

Arbejdet med at skabe gode, offentlige grunddata fortsættes. Sideløbende med færdiggørelsen af Grunddataprogrammet bliver der i 2017 igangsat en analyse, som skal undersøge mulighederne for at udvide grunddataprogrammet med nye dataområder og udvikle nye fælles løsninger og forretningsservices for grunddataområdet. I 2017 vil arbejdet med at etablere en varig styringsstruktur blive igangsat, så myndighederne kan videreføre arbejdet med at skabe pålidelige og sammenhængende grunddata af høj kvalitet. Initiativet er endnu ikke formelt igangsat i regi af digitaliseringsstrategien.

Korrekte udbetalinger og bedre borgerdata (initiativ 2.3)

Den fællesoffentlige indsats mod fejludbetalinger og snyd fortsættes. Enkle og effektbaserede kontrolprocesser, begrebsharmonisering, høj datakvalitet samt et smidigt myndighedssamarbejde skal bidrage til en fortsat mere effektiv indsats mod fejludbetalinger og snyd.

Initiativet har i 2016 påbegyndt analyser af henholdsvis rammerne for eIndkomstregistret, herunder governance- og finansieringsmodel, og mulighederne for at etablere et centralt lovvalgsregister, samt igangsat en evaluering af Den Fælles Dataenhed i Udbetaling Danmark. Disse analyser forventes afsluttet i 1. halvår af 2017, mens selve etableringen af et lovvalgsregister fortsætter året ud. Centrale aktiviteter for 2017 indebærer desuden, at mulige modeller for harmonisering af samlivs- og indkomstbegreberne analyseres, og at det skal sikres, at indkomst- og formuedata har den rette kvalitet og tilgængelighed med henblik på at styrke indsatsen mod fejludbetalinger og snyd.

Sammenhængende velfærdsforløb for borgere (initiativ 3.1)

Borgere skal møde en samarbejdende offentlig sektor, der koordinerer på tværs. Der gennemføres derfor en indsats for at skabe bedre sammenhæng og bedre forløb i udvalgte tværgående sags- og borgerforløb på velfærdsområderne. Det skal ske via fx datastandardisering, bedre deling af data, it-understøttelse, bedre arbejdsgange og eventuelt lovændringer. Indsatsen forløber i to spor: Analyser af tre udvalgte velfærdsforløb i spor 1 samt pilotafprøvninger af en fælles tilgang til smidig og ensartet datadeling på tværs af velfærdsområderne i spor 2.

Arbejdet gik i gang i sommeren 2016, og parterne brugte efteråret på fastlægge rammerne for, hvordan analyserne af velfærdsforløb i spor 1 skal gennemføres.

Samtidig blev der udført forberedende arbejde på pilotafprøvningerne af datadeling på spor 2.

En stor del af initiativets projekter igangsættes i 2017. I februar blev den første af de tre analyser i spor 1, *jobcentres, Ungdommens Uddannelsesvejledningscentres og uddannelsesinstitutioners samarbejde om uddannelsespålag*, igangsat. I foråret 2017 sættes analysen af *tværsektorielle koordinerende indsatser for borgere med psykiske lidelser og samtidigt misbrug*, i gang, mens analysen af *indsættelse og udslusning fra kriminalforsorgen til kommunerne* gennemføres vinter/forår 2018. Forberedelserne til pilotafprøvningerne i spor 2 er fremskredne, og de første to påbegyndes i foråret: På sundhedsområdet en pilotafprøvning af deling af oplysninger om patienters aftaler og på socialområdet en pilotafprøvning af digital understøttelse af indsatser for udsatte børn. Begge forventes afsluttet i 2018.

Bedre data på handicap- og voksne udsatte-området (initiativ 3.2)

Formålet med initiativet er at klassificere de fælles faglige begreber for borgerens tilstand, der benyttes på tværs af myndighed og udfører. Dette understøtter muligheden for en mere struktureret og ensartet dokumentationspraksis, der skaber større viden om effekt af de sociale indsatser – i de enkelte borgerforløb samt på tværs af tilbud og kommunegrænser.

Den forberedende fase for initiativ 3.2 fandt sted i 2016 ved udarbejdelse af projektbeskrivelse samt igangsættelse af projektorganiseringen med forankring i KL. Initiativet er for alvor sat i gang primo 2017 som Projekt Fælles Faglige Begreber. Projektorganiseringen bliver afsluttet ved nedsættelse af styregruppe primo februar 2017, bestående af Børne- og Socialministeriet, 5 kommuner, KOMBIT og KL.

Aktiviteterne i 2017 består af en analyse- og udviklingsfase. I analysefasen afdækkes og analyseres de socialfaglige metoder og begreber samt de eksisterende modeller for henholdsvis effektdokumentation og samarbejdet mellem udfører og myndighed. Dernæst klassificeres de fælles faglige begreber om borgerens tilstand i udviklingsfasen, der skal danne grundlag for udviklingen af en generisk model for en ensartet dokumentationspraksis samt et fælles kommunalt indsatskatalog.

Udbredelse af digitale velfærds løsninger (initiativ 3.3)

Initiativet skal forberede og accelerere udbredelsen af solidt dokumenterede og effektive digitale velfærds løsninger på social- og sundhedsområdet. I alt otte tidligere afprøvningsprojekter skal analyseres inden 2020, hvoraf målsætningen er, at der træffes beslutning om udbredelse af fire af disse i regi af økonomiaftalerne mellem regeringen, kommunerne og regionerne.

Der er i 2016 fastlagt proces og tidsplan for arbejdet med initiativet, herunder også kriterier for udvælgelse af analyseprojekter. Analyserne godkendes senest ultimo 2017 og der foretages en evaluering og eventuel tilpasning af arbejdsprocessen ultimo 2017.

Digital læring og undervisning (initiativ 3.4)

Børn og unge skal have glæde af digitale læremidler og redskaber, der styrker undervisningen. Initiativ 3.4 samler derfor en række indsatser om digital undervisning og læring. Initiativet omfatter bl.a. implementeringen af brugerportalinitiativet, som er en digital indgang til folkeskolen, hvor der i 2016 er etableret en fællesoffentlig infrastruktur. Initiativet omfatter også igangsættelsen af en række nye projekter under indsatsen for it i folkeskolen i 2016, fx et projekt om lettere adgang til digitale læringsressourcer og læringsforløb samt et projekt, der sætter fokus på implementering og anvendelse af digitale læringsplatforme. Disse projekter afsluttes i 2017 og 2018.

I regi af initiativet er desuden aftalt, at der skal gennemføres to analyser, som afsluttes i 2017. Den ene analyse omfatter deling af uddannelsesdata på tværs af uddannelsessektoren samt beskæftigelses- og erhvervsområdet, mens den anden analyse undersøger, hvordan it-standarder til ungdomsuddannelserne bedst muligt understøtter udveksling af data, så bl.a. skolernes digitale platforme og læremidler kan arbejde sammen.

Offentligt ansattes digitale kompetencer (initiativ 3.5)

Offentligt ansatte på undervisnings- og uddannelsesområdet skal være rustet til fremtidens digitale krav. Med initiativ 3.5 følges der op på professionshøjskolernes mål for digitalisering, og der gøres en særlig indsats for at opbygge it-kompetencer blandt det pædagogiske personale i folkeskolen.

I 2016 er der gennemført en kortlægning af udbud og efterspørgsel af it-kompetenceudvikling på folkeskoleområdet. På baggrund af kortlægningen vil der i 2017 blive igangsat et forløb, der skal understøtte et it-kompetenceløft på folkeskoleområdet i forhold til digital didaktik, som bl.a. involverer skoler og kommuner samt professionshøjskolerne, som udbyder lærer- og pædagoguddannelserne.

Automatisk Erhvervsrapportering (initiativ 4.1)

Automatisk Erhvervsrapportering er en ambitiøs vision for at fjerne de erhvervsrettede offentlige indberetninger gennem automatisering. Visionen skal bidrage til udviklingen af en mere moderne offentlig administration, som igennem øget automatisering og effektiv dataanvendelse kan sikre bedre erhvervsrettet service, reducerede byrder og mindre bøvl for virksomhederne, når de skal indberette fx årsrapporten og regnskabsstatistikken.

Initiativet er rettet mod små og mellemstore virksomheder og de indberetninger, de er forpligtet af på det økonomiske og finansielle område. Hensigten er at etablere et solidt beslutningsgrundlag for at udvikle og implementere den nødvendige infrastruktur for Automatisk Erhvervsrapportering.

I 2016 er der gennemført et forarbejde vedrørende Automatisk Erhvervsrapportering samt scoping af projektet. I 2017 forventes det, at man arbejder i to overordnede spor. Det ene spor adresserer de IT-tekniske aspekter af projektet og kortlægger, hvordan fx en årsrapport kan genereres automatisk på baggrund af bogholderidata, fulgt op af en prototype. Det andet spor fokuserer på at kortlægge de juridiske aspekter og undersøge det økonomiske potentiale for

virksomheder og myndigheder. Dette analysearbejde er afgørende for at afdække de væsentligste aspekter til udarbejdelsen af en business case for Automatisk Erhvervsrapportering.

Digitale udbud og indkøb (initiativ 4.2)

Initiativet skal skabe en mere digital og effektiv udbuds- og indkøbsproces i den offentlige sektor. Initiativet udgøres af to dele: For det første en oversættelse af den seneste version af varestandarden UNSPSC, der bruges til at kategorisere varer i indkøbssystemer. For det andet en analyse af mulighederne for at digitalisere og effektivisere indkøbs- og udbudsprocessen. Initiativet har i 2016 igangsat oversættelsen af UNSPSC, som strækker sig ind i 2017. Initiativet har i øvrigt gennemført et udbud for at finde leverandør til gennemførelsen af analysen af muligheder for at digitalisere udbuds- og indkøbsprocessen. Analysen forventes gennemført i første kvartal 2017.

Cloud computing i den offentlige sektor (initiativ 4.3)

Den offentlige sektor skal have muligheden for at benytte cloud computing, hvor det giver værdi og er forsvarligt forretnings- og sikkerhedsmæssigt. Derfor udarbejdes med baggrund i den kommende databeskyttelsesforordning en opdateret juridisk vejledning, der beskriver myndighedernes muligheder for brug af cloud computing og som også adresserer håndteringen af sikkerhedsmæssige risici. Initiativet er endnu ikke formelt igangsat af porteføljestyregruppen men forventes igangsat medio 2017, når Justitsministeriet arbejder med databeskyttelsesforordningen er afsluttet.

Åbne offentlige data (initiativ 5.1)

Initiativet skal fremme, at offentlige data bliver en kilde til økonomisk vækst og nye erhvervs muligheder for dansk erhvervsliv. Initiativet skal skabe bedre adgang til og anvendelse af offentlige data. Initiativet skal bistå med at nedbryde eventuelle barrierer, der måtte være for virksomhederne i brugen af offentlige data samt myndigheders barrierer ved udstilling af data. Dette sker blandt andet ved at identificere behovet for juridisk materiale til myndigheder og virksomheder, således at der er klare retningslinjer for anvendelse og ansvar for data. Dertil skal værdien i offentlige data synliggøres, således at flere virksomheder får øjnene op for mulighederne i offentlige data, samt at business casen for at tilgængeliggøre yderligere offentlige datasæt understøttes.

Primo 2017 afholdes det første partnerskabsmøde. Det er forventningen, at partnerskabet i løbet af 2017 igangsætter en række analyser. Initialt skal der igangsættes en analyse, der skal bistå partnerskabet i at identificere områder med stor efterspørgsel efter flere tilgængelige/åbne offentlige data, samt undersøge hvorvidt der er data med kommerciel værdi, der kan tilgængeliggøres under hensyn til eventuelle omkostninger for den dataejende myndighed. Dertil skal det afklares, hvilket behov der er for vejledning (herunder juridisk og teknisk) for både dataejere og databrugere. Endeligt skal der igangsættes en række aktiviteter, som synliggør værdien i de offentlige data, der i dag er tilgængelige. Partnerskabet vil bl.a. sikre erhvervsmæssig forankring af arbejdet ved at inddrage interessenterne løbende.

Smart City Partnerskab (initiativ 5.2)

Initiativet fremmer anvendelsen af nye teknologier for derved at øge kvaliteten og effektiviteten i den offentlige opgavevaretagelse. Der skal i initiativets løbetid arbejdes på at fremme best-practice indenfor anvendelsen af Smart City løsninger, for derved at understøtte at markedet går fra pilotstadiet til stor-skala udrulning. Fokus er derfor på at understøtte markedet ved blandt andet at fjerne barrierer, samt igangsætte fokuserede indsatser, der skal styrke virksomhedernes forretning.

I 2017 påbegyndes det første partnerskabsmøde, hvorpå mål og rammer for initiativets gennemførelse fastsættes, og hvor eksekveringen af aktiviteterne i initiativet drøftes. Det er forventningen, at partnerskabet i løbet af 2017 igangsætter en analyse. Analysen skal bistå partnerskabet i at udpege de 3-5 indsatsområder, der skal udbredes frem mod 2020. Dertil skal det afdækkes, hvordan partnerskabet bedst muligt sikrer understøttelse af det erhvervsmæssige potentiale indenfor de udvalgte områder. Partnerskabet vil blandt andet sikre erhvervsmæssig forankring af arbejdet ved at inddrage interessenterne løbende.

Infrastruktur for positionerings- og navigationsdata (initiativ 5.3)

Nye, mere præcise og pålidelige GPS-data har potentiale til at ændre måden, både myndigheder og private virksomheder løser opgaver på og gøre opgaveløsningen mere præcis og effektiv. Der gennemføres en analyse af offentlige og kommercielle behov for etablering af en fælles offentlig infrastruktur for positionerings- og navigationsdata. Med udgangspunkt i analysen etableres et beslutningsgrundlag for igangsættelse af 1-2 pilotprojekter. Initiativet er formelt igangsat i regi af digitaliseringsstrategien på det seneste møde i marts 2017.

Fælles data om terræn, klima og vand (initiativ 6.1)

Der er etableret en sekretariatsfunktion under initiativet, som i efteråret 2016 har arbejdet med at forberede rammerne for initiativet. Med initiativets parter har man konkretiseret initiativets indhold, herunder er der blevet afholdt to interessentworkshops for hhv. offentlige og private interessenter med det formål at identificere behov hos brugere af data. På baggrund af de afholdte workshops er der udmøntet otte forslag til minianalyser.

Aktiviteterne i foråret 2017 vil centrere sig om udarbejdelse af minianalyserne, som skal redegøre for potentialerne ved mere dybdegående analyser og aktiviteter på de enkelte områder. Minianalyserne indeholder desuden estimater for økonomien af videre analyser og, hvor muligt, af omkostningerne ved øvrige leverancer inden for området. Minianalyserne danner udgangspunkt for et mindre antal prioriterede analysescenarier, der vil blive arbejdet videre med i form af et tilsvarende antal projekter. Disse projekter igangsættes i første halvår af 2017 og vil køre frem til ultimo 2017/primus 2018. Der vil i efteråret 2017 ligeledes blive arbejdet på at igangsætte konkrete, sideløbende aktiviteter.

Åbne data om energiforsyning (initiativ 6.2)

Omstillingen til mere vedvarende energi har skabt en markant efterspørgsel på datadrevet beslutningsstøtte og redskaber til intelligent energistyring. Det kræver, at de relevante data er tilgængelige og er af god kvalitet. Der er gennemført en analyse af potentialet for anvendelsen af data om energiforbrug i bygninger til at

fremme energieffektiviseringer. I opfølgningen på analysen skal sættes yderligere initiativer i værk, evt. testes løsningsmuligheder gennem et pilotprojekt med bygninger. Initiativet er formelt igangsat i regi af digitaliseringsstrategien på det seneste møde i marts 2017. Det foreløbige analysearbejde er foretaget af statslige aktører, da ophængen af denne del har været energireserven. Initiativet vil frem mod 2018 involvere kommunerne og regionerne.

Udveksling af data om nedgravet infrastruktur (initiativ 6.3)

Det er omkostningsfuldt for myndigheder og virksomheder at vedligeholde og anlægge infrastruktur under jorden. Derfor etableres en digital platform for udveksling af data om nedgravet infrastruktur, der skal effektivisere arbejdsgange, reducere graveskader og give mulighed for at koordinere gravearbejder og udnytte synergi mellem forskellige forsyningsinfrastrukturer. Det eksisterende Ledningsejerregister er reguleret ved *lov om registrering af ledningsejere*. Initiativets udmøntning forudsætter en ændring af loven. Derfor blev der i efteråret 2016 påbegyndt aktiviteter med henblik på forberedelse af lovændringen. Ligeledes, blev der igangsat aktiviteter med standardisering af ledningsoplysninger, som er relevant i fht. initiativet samt revision af LER-loven.

Det forventes, at der medio 2017 etableres et samgravningsmodul til at understøtte effektiv koordinering af gravearbejder. Derudover forventes det, at der indgås dialog med interessenter for at afklare forhold omkring standardisering af udveksling af ledningsoplysninger. Lovforslaget forventes fremsat for folketinget ultimo 2017.

Samlet arkitektur for affaldsdata (initiativ 6.4)

Bedre data om affald vil betyde, at kommunerne kan planlægge, håndhæve og evaluere de kommunale affaldsordninger mere optimalt til gavn for borgere og virksomheder. Initiativet har således fokus på kortlægning, beskrivelse og analyse af affaldsdata genereret og delt i staten og kommunen. Målet er at sikre valide og nemt tilgængelige data, som er brugbare til planlægning, tilsyn og udvikling af affaldshåndteringen. Der er nedsat en arbejds- og følgegruppe bestående af Miljøstyrelsen, Energistyrelsen og Kommunernes Landsforening. Projektet havde opstart i januar 2017 og afsluttes december 2017.

Projektet har følgende delopgaver: 1) En omfattende kortlægning af de data, der i dag registreres på affaldsområdet både i staten og i kommunerne, herunder i de kommunale affaldsselskaber; 2) En beskrivelse af de opgaver, der varetages af såvel staten som kommunerne på området; 3) En juridisk afklaring på området i forhold til udveksling af data; 4) En analyse af, hvordan data fra de samlede systemer på tværs af kommunerne og staten bedst it-mæssigt kan understøtte opgavevaretagelsen hos begge; 5) Identifikation af de eventuelle tekniske, it-arkitektoniske, juridiske og økonomiske barrierer, der er for smart deling af affaldsdata på tværs af systemer, samt pege på løsninger.

På baggrund af ovenstående aktiviteter udarbejdes af arbejdsgruppen forslag til en handlingsplan for en samlet it-arkitektur for affaldsdata, der peger på, hvordan der bedst sikres en smidig dataudveksling mellem de offentlige og øvrige it-systemer, der bliver brugt i affaldssektoren. På baggrund af handlingsplanen skal der tages stilling til evt. implementering af de identificerede løsninger.

Styr på informationssikkerhed i alle myndigheder (initiativ 7.1)

Der skal bedre styr på informationssikkerheden i både stat, kommuner og regioner. Initiativet rummer aktiviteter, som på fem forskellige områder skal understøtte informationssikkerheden.

Myndighederne skal følge principperne i ISO27001. I 2016 er der udarbejdet præsentationsmateriale som led i en foranalyse af ISO-standarden. I 2017 påbegyndes den sektorvise opfølgning på ISO27001 samt udarbejdelse af vejledningsmateriale.

For at stille relevante sikkerhedskrav i aftaler om bl.a. it-ydelser, er der udarbejdet en række standardklausuler, som kan bruges til inspiration ved indgåelse af it-kontrakter. Klausulbiblioteket er udvidet i 2016 og opdateres årligt i strategiperioden. Endvidere udformes en vejledning i forlængelse af krav om databeskyttelse by design og default i 2017.

Vejledningen ”Cyberforsvar, der virker” er blevet opdateret i 2016 for at understøtte udbredelsen af sikkerhedstiltag. I tilknytning til underretningsordningen om cybersikkerhedshændelser er en række fora blevet orienteret og vejledning samt skema til underretning af Center for Cybersikkerhed om cybersikkerhedshændelser, fx hackerangreb på virksomheder eller myndigheder, er publiceret i 2016. Arbejdet afsluttes i 2017 med bl.a. udgivelse af en underretningspjece og en smidigere model for indberetning af sikkerhedsbrud.

Fælles standarder for sikker udveksling af information (initiativ 7.2)

Udvekslingen af informationer skal foregå sikkert i hele den offentlige sektor. Derfor udbredes de nuværende og kommende fællesoffentlige standarder for sikker udveksling af informationer i hele den offentlige sektor. Initiativet er endnu ikke formelt igangsat i regi af digitaliseringsstrategien.

Digitale identiteter og rettighedsstyring (initiativ 7.3)

Systemer og data skal kunne tilgås af de rette personer. Det skal sikres via korrekt tildeling af digitale identiteter og rettigheder. Initiativet indeholder en række aktiviteter, som har til formål at skabe digitale identiteter, man kan have tillid til.

I 2016 og 2017 er der afsat midler til at gennemføre en række analyser, som for størstedelens vedkommende resulterer i udviklingsaktiviteter, herunder aktiviteter der skal sikre sikker udstedelse af NemID. I den forbindelse er der ligeledes foretaget en række ændringer i RA-portalen (webportal, som myndighederne anvender til bl.a. at oprette brugere af NemID), som begrænser risikoen for svindel. Hertil kommer yderligere standardisering af udstedelsespraksis hos relevante myndigheder i løbet af 2017. Den digitale fuldmagtskomponent i NemLog-in blev i 2016 tilpasset, og i 2017 igangsattes en analyse af yderligere behov for digitale fuldmagter samt en analyse af behovene for digitalt samtykke.

I 2016 blev der gennemført en bred høring af National Standard for Identiteters Sikringsniveau (NSIS), som herefter blev færdigbearbejdet og offentliggjort. Strategi og referencearkitektur for brugerrettighedsstyring er færdigbearbejdet og offentliggøres efter godkendelse i styregruppen for udbud af fællesoffentlige

komponenter. Strategien indeholder en række fællesoffentlige aktiviteter, hvoraf to igangsættes i 2017. De omhandler en sammenkobling mellem WAYF og UniLogin samt en analyse af attributers kvalitet. Endelig igangsættes i 2017 en analyse af central håndtering af udenlandske identiteter i den danske digitale infrastruktur.

Nye generationer NemID, NemLog-in og Digital Post (initiativ 7.4)

NemID, NemLog-in og Digital Post er forudsætninger for effektiv og sikker digital kommunikation og selvbetjening for borgere og virksomheder. De tre infrastrukturkomponenter skal genudbydes i strategiperioden. Udbuddene skal blandt andet sikre, at systemerne kontinuerligt kan videreudvikles, så de er tidssvarende, brugervenlige, sikre og opfylder myndigheders og virksomheders behov.

NemID - National digital identifikation og signaturløsning (NDIS)

I juli 2016 indgik Digitaliseringsstyrelsen på vegne af den offentlige sektor et partnerskab med de danske pengeinstitutter om etablering og drift af en fælles eID-løsning på borgerområdet. Dermed vil borgerne fortsat opleve én løsning på tværs af den offentlige og private sektor. Den offentlige sektors øvrige behov for bl.a. en løsning til brug for elektronisk signering udvikles alene af den offentlige sektor, dog inden for rammerne af et samlet udbud. Den offentlige sektor varetager ligeledes udbuddet af den kommende løsning til erhvervsbrugere. Dette håndteres hovedsageligt i NemLog-in3, imens projektet vedrørende eID-løsningen på borgerområdet sikrer, at de tekniske kapabiliteter stilles til rådighed.

Der er i 2016 gennemført en række analyser samt afholdt dialogmøder med potentielle leverandører med henblik på at indhente viden om såvel forretningsmæssige som tekniske aspekter til brug for forberedelsen af udbudsmaterialet. Projektet er risikovurderet af Statens it-projektråd, og udbudsmaterialet forventes udsendt i løbet af foråret 2017.

NemLog-in3

NemLog-in er den fællesoffentlige løsning for log-in og brugerstyring. Der er primo 2016 igangsat projekt vedr. videreførelse og videreudvikling af NemLog-in-løsningen. I 2016 er der foretaget en række analyser med henblik på at afdække ønsker til funktionalitet i løsningen, blandt andet om virksomhedssegmentering og brugeradministration i regi af analysen af lettere administration og anvendelse af fællesoffentlige komponenter (LAAK). Der er endvidere afholdt dialogmøder med en række potentielle leverandører med henblik på at afdække udbuds- og kontraktmæssige forhold. Som en del af NemLog-in3-projektet leveres den overordnede eID-løsning for virksomheder og medarbejdere. I denne proces anvendes tekniske kapabiliteter, der stilles til rådighed af projektet vedr. eID-løsningen på borgerområdet.

I marts 2017 risikovurderes projektet i Statens It-projektråd, hvorefter projektet overgår til anskaffelsesfasen. Herpå udarbejdes udbudsmateriale, hvor de tekniske krav indgår.

Næste generation Digital Post

Projektet Næste generation Digital Post var i 2016 i analysefasen, som forventes afsluttet i første kvartal 2017. I løbet af 2016 har projektet afsluttet de igangværende analyser inkl. business case, og projektet har sammen med projektets styregruppe fastlagt retningen for den kommende løsning. De gennemførte analyser havde bl.a. til formål at afklare de forretningsmæssige behov samt hvilken løsningsarkitektur projektet skal realisere. Der blev i efteråret 2016 gennemført en offentlig høring om retningen for projektet. Projektet er blevet risikovurderet af Statens it-projektråd og afventer beslutning i styregruppen om faseskifte til anskaffelsesfasen.

Bedre sikkerhed på id-løsninger målrettet børn og unge (initiativ 7.5)

I takt med den øgede anvendelse af digitale løsninger er der opstået et behov for en mere sikker identifikationsløsning til børn og unge, som endnu ikke har et NemID, men som har behov for en højere grad af digital fortrolighed. Dette kan fx være i forbindelse med brugen af login i skolen. Med initiativ 7.5 gennemføres derfor en analyse af, hvilke behov og hvornår, børn og unge har brug for en id-løsning på et højere sikringsniveau, samt hvordan en identifikationsløsning til børn og unge kan tilrettelægges.

I 2016 er første del af analysen gennemført. Der er udarbejdet personas samt brugerrejser, der afspejler forskellige relevante brugssituationer. Disse er koblet til relevante sikkerhedsaspekter. I 2017 gennemføres anden del af analysen, der bl.a. kortlægger løsninger, der vil kunne anvendes på området, samt giver anbefalinger til en fremtidig løsning og fremtidige brugssituationer.

Gode data og effektiv datadeling (initiativ 8.1)

En fællesoffentlig it-arkitektur skal sætte rammerne for deling af data mellem myndigheder. Offentlige myndigheder vil blandt andet kunne benytte arkitekturen i deres arbejde med at standardisere og forbedre data, samt når de har brug for at dele data med eller bruge data fra andre myndigheder.

Arbejdet med at understøtte gode data og effektiv datadeling i den offentlige sektor omfatter en række delleverancer, der er forudsætninger for, at andre initiativer i strategien kan realisere deres gevinstpotentiale. I samarbejde med initiativets parter er der udarbejdet et udkast til hvidbog om arkitektur for digitalisering, der fastlægger de arkitekturmæssige rammer for de 33 initiativer i digitaliseringsstrategien samt udkast til fællesoffentlige regler for begrebsmodeller. Dette skal sikre, at data meningsfyldt kan deles og sammenstilles på tværs af den offentlige sektor.

I 2017 inviteres der til kommentering af disse udkast blandt parterne i strategien og øvrige interessenter, hvorefter de forventes godkendt og offentliggjort før sommerferien 2017. I 2017 arbejdes også videre med udviklingen af et fællesoffentligt datasætkatalog og etablering af en online platform til formidling af den fællesoffentlige arkitektur. Endelig vil initiativets parter i 2017 også påbegynde arbejdet med en referencearkitektur for deling af data, se på datakvalitet og arbejde videre med dataforvaltning og -beskyttelse.

Robust drift af den fælles infrastruktur (initiativ 8.2)

Initiativet skal styrke samarbejdet om drift af kritiske fællesoffentlige it-infrastruktursystemer og kortlægge deres indbyrdes afhængigheder. Der udvikles en fællesoffentlig kommunikationsplatform, hvor myndigheder og andre interesserede kan få information om den aktuelle driftssituation. Initiativet består af to spor, henholdsvis en udstilling af live driftsstatus af de kritiske fællesoffentlige it-systemer på Digitaliser.dk, samt en kortlægning af systemernes indbyrdes afhængigheder for fællesoffentlig koordinering af driften.

I 2016 er der udviklet et design for udstilling af live driftsstatus på Digitaliser.dk, og der er fortaget en afklaring af, hvordan udstilling af driftsstatus kan håndteres i Digitaliseringsstyrelsen, som er ansvarlig for forvaltningen af Digitaliser.dk.

Serviceniveauet for udstilling af live driftsstatus på digitaliser.dk skal forventningsafstemmes med relevante interessenter i form af en servicedeklaration. Også myndigheder vil blive inddraget mhp. at tilgodese disse parterers behov for driftsinformation ift. den daglige brug af komponenterne. Endvidere skal overvågning af systemernes tilgængelighed opsættes og integreres med digitaliser.dk, således at første version af live driftsstatus på Digitaliser.dk kan idriftsættes i 2017.

Der er ligeledes påbegyndt en analyse af metode for valg af centrale kritiske it-systemer, som skal indgå i den visuelle kortlægning af de kritiske it-systemers driftsmæssige afhængigheder. Kortlægningen af de driftsmæssige afhængigheder udarbejdes i samarbejde med de udvalgte it-systemer og forløber indtil udgangen af 2017.

Digital dannelse for børn og unge (initiativ 9.1)

Børn og unge skal være digitalt dannede og have de færdigheder, der er nødvendige for, at de kan begå sig i en digital verden. Initiativet fokuserer på digital dannelse for børn og unge i dagtilbud, i folkeskolen og på ungdomsuddannelser, bl.a. med undervisningsmateriale og informationskampagner.

I 2016 er der udarbejdet materiale om digital dannelse målrettet børn i dagtilbud. Materialet omfatter bl.a. videoer, dialogkort og gode råd til, hvordan forældre, pædagogisk personale og forvaltningen kan arbejde med digital dannelse sammen med små børn. Materialet lanceres primo 2017.

Som led i initiativet vil der i 2017 blive udarbejdet kampagne- og inspirationsmateriale målrettet folkeskolen og ungdomsuddannelser. Materialet vil bl.a. have fokus på sikker adfærd på nettet samt unges digitale interaktion med det offentlige.

Kommunikation og hjælp til borgere og virksomheder (initiativ 9.2)

De borgere og virksomheder, der har svært ved at bruge de digitale løsninger og kommunikere digitalt med myndighederne, skal have den hjælp og vejledning, de har behov for. Der igangsættes løbende initiativer rettet mod særlige målgrupper, så flest muligt får glæde af de digitale muligheder.

Initiativet blev igangsat ultimo 2016. I 2017 udarbejdes en strategi for kommunikation og hjælp for de it-udfordrede målgrupper for den samlede strategiperiode. På baggrund af strategien udarbejdes og gennemføres en handleplan for 2017.

Højt kendskab til informationssikkerhed (initiativ 9.3 og 3.5)

I takt med den digitale udvikling stilles der større krav til den enkelte borgers, medarbejders og virksomheds digitale kompetencer. I strategiperioden igangsættes derfor løbende informationskampagner og indsatser om god digital adfærd. De skal skabe viden om trusler og ruste borgere, medarbejdere og virksomheder til at kunne udnytte de digitale muligheder på en sikker måde. Initiativ 9.3 om høj informationssikkerhed og dele af initiativ 3.5 om offentligt ansattes digitale kompetencer bidrager til at øge viden om informationssikkerhed.

I 2016 er der gennemført én samlet analyse af borgere, virksomheder og offentligt ansattes viden om informationssikkerhed, som dermed går på tværs af initiativ 3.5 og 9.3 i digitaliseringsstrategien. Der er endvidere blevet gennemført en borgerrettet informationsindsats, ”Sikker på nettet 2.0”, der med en række tiltag skal ’opgradere’ danskernes digitale sikkerhed indenfor emner som phishing, stærke adgangskoder og sikker brug af mobile enheder. Derudover er der blevet gennemført en informationsindsats om cookies rettet mod virksomheder og borgere.

Der vil blive gennemført yderligere informationskampagner i 2017 og frem mod 2020.